

ЗАХИСТ ІНТЕРЕСІВ СУБ'ЄКТІВ ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ ТА ІНШИХ ДОКУМЕНТІВ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ АБО СТАНУ ВІЙНИ

Широкомасштабна агресія російської федерації проти України поставила перед Державою нові виклики у сфері судового захисту прав і свобод у воєнний період. Для вирішення цього питання в Україні, зокрема, був прийнятий Закон від 03.03.2022 року № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» [1].

Так, у Законі (в редакції станом на 26.12.2023), зокрема, передбачено [1]:

1) фізичні особи, фізичні особи – підприємці, юридичні особи, крім тих, які наділені бюджетними повноваженнями згідно із законодавством, подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи;

2) у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення до фізичних осіб, фізичних осіб - підприємців, юридичних осіб не застосовується адміністративна та/або кримінальна відповідальність за неподання чи несвоєчасне подання звітності та/або документів, визначених підпунктом 1 цього пункту;

4) у період дії воєнного стану або стану війни будь-які перевірки щодо своєчасності та повноти подання будь-яких звітів чи документів звітового характеру уповноваженими органами не здійснюються;

7) дія підпунктів 1 і 4 цього пункту не поширюється на подання до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку² учасниками ринків капіталу та професійними учасниками організованих товарних ринків, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює НКЦПФР, звітних даних та іншої звітності (іншої, ніж фінансова звітність та аудиторські звіти за результатами обов'язкового аудиту річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності, якщо відповідно до законодавства України необхідно скласти консолідовану

---

² Далі – НКЦПФР

фінансову звітність), на розкриття таких даних, а також на перевірку своєчасності та повноти їх подання...».

Однак судова практика із застосування цього Закону є досить обмеженою, тому питання практичного застосування цього Закону в системі адміністративної юстиції є актуальним.

Так, у рішенні від 26.05.2023 р. у справі № 120/893/23 Вінницького окружного адміністративного суду, яке (рішення) залишене без змін Постановою від 19.09.2023 р. у цій же справі Сьомого апеляційного адміністративного суду, вказане наступне:

«...підпунктом 1 пункту 1 Закону № 2115-ІХ визначено можливість фізичним та юридичним особам (суб'єктам подання звітності) подавати податкові, облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до чинного законодавства, через три місяці після припинення чи скасування воєнного стану за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи.

Разом із тим відповідно до підпункту 7 пункту 1 цього ж Закону № 2115-ІХ в редакції Закону від 27.07.2022 № 2463-ІХ [1], дія підпунктів 1 і 4 цього пункту не поширюється на подання до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку учасниками ринків капіталу та професійними учасниками організованих товарних ринків, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, звітних даних та іншої звітності (іншої, ніж фінансова звітність та аудиторські звіти³ за результатами обов'язкового аудиту річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності, якщо відповідно до законодавства України необхідно скласти консолідовану фінансову звітність), на розкриття таких даних, а також на перевірку своєчасності та повноти їх подання».

Виходячи з цього, суд констатував, що «позивач маючи передбачене Законом право не подавати у спірний період відповідної фінансової звітності (а отже і оперувати відповідними показниками) об'єктивно був позбавлений можливості заповнити та сформував повні та достовірні звітні дані, що мали подаватися до НКЦПФР».

В результаті суд скасував постанову НКЦПФР від 10.01.2023 р. про накладення санкції за правопорушення на ринках капіталу та організованих товарних ринках у вигляді анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами).

Отже, адміністративний суд захистив право суб'єкта господарської

---

³ Виділено судом

діяльності не подавати відповідну звітність та інші документи у період дії воєнного стану або стану війни.

Разом із тим, залишилося відкритим питання, чи є застосування адміністративно-господарських санкцій до суб'єкта господарювання в розумінні Глави 27 Господарського кодексу (далі – ГК) України [2] притягненням суб'єкта господарювання (посадових осіб суб'єкта господарювання) до адміністративної відповідальності, що забороняється за неподачу звітності у період дії воєнного стану або стану війни підпунктом 2 пункту 1 Закону № 2115-ІХ.

Так, в ухвалі від 24.11.2011 р. у справі № К-40582/10 Вищий адміністративний суд України зазначив, що «адміністративна відповідальність юридичних осіб на відміну від адміністративної відповідальності фізичних осіб наразі не врегульована кодифікованим нормативним актом, тоді як відповідні норми містяться у різних законах України, що регулюють відносини у певних сферах господарювання, зокрема, у Законі України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні". При цьому накласти фінансові санкції згідно ст. 11 цього Закону, Комісія може в межах передбачених ст. 250 ГК України строків, тоді як звернутися до суду за їх примусовим стягненням Комісія може згідно строків звернення до суду, визначених процесуальним законодавством».

Тобто, касаційний суд тоді прямо визнав, що відповідальність, яка передбачена у Законі України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», є саме адміністративною відповідальністю.

Література

1. Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни: Закон України від 03 бер. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>

2. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

УДК 342.951(043.2)

Герасименко О.В., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Кунєв Ю.Д., д.ю.н., професор

МІЖНАРОДНІ ПРАВОВІ СТАНДАРТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Українська митна система часто зазнає змін і постійно перебуває в